

مدیریت آموزش و پرورش منطقه ۱۴
دبیرستان غیر دولتی پسرانه پیام غدیر
پایانی اول ۹۹-۹۸
تاریخ امتحان: ۹۸/۱۰/۰۷
نام درس: علوم فنون
مدت امتحان: ۷۰ دقیقه
ساعت شروع امتحان: ۷ صبح
تعداد برگ سؤال: ۴ صفحه

نام و نام خانوادگی:
کلاس: دوازدهم
نام دبیر: آقای گودرزی
رشته تحصیلی: انسانی و معارف
شماره:

ردیف	بارم	
۱	۱	درست یا نادرست بودن عبارت زیر را تعیین کنید الف) فرخی یزدی تحت تاثیر شاعران گذشته به ویژه حافظ و سعدی بود. ب) در عصر بیداری اغلب شاعران تسلط کافی بر ادبیات کهن نداشتند. ج) در عصر بیداری قالب های شعری تغییرات زیادی داشتند. د) برخی شاعران در عصر بیداری صرفا به محتوا گرایش داشتند.
۲	۱	در جاهای خالی واژه مناسب را انتخاب کنید. الف) کوشش های در روی آوردن به دانش و فنون جدید از عوامل بیداری جامعه بود. (عباس میرزا - فتحعلی شاه) ب) در دوره ی بیداری شعر برای آن که بتواند با توده مردم ارتباط برقرار کند، زبان را برگزید (محاوره - ادبی) ج) فعالیت اصلی ادیب الممالک فراهانی بود. (روزنامه نگاری - شاعری) د) انجمن ادبی خاقان به ریاست فتحعلی شاه در تشکیل شد. (تبریز - تهران)
۳	۰/۵	بنیادی ترین تفکر و خواست مشروطه خواهان مضمون و است.
۴	۰/۵	در عصر بیداری چه عاملی سبب افزایش آگاهی همگانی شد؟
۵	۰/۵	چه عواملی در عصر بیداری موجب توجه به دانش ها و فنون جدید شد؟
۶	۰/۵	چه عواملی در ایجاد نهضت بازگشت موثر بوده اند؟ (۲ مورد)
۷	۰/۵	هر یک از ویژگی های شعری زیر مربوط به کدام شاعر دوره بیداری است؟ الف) شعرهای او به زبان ساده و طنز آمیز در راه مبارزه با استبداد و عشق به وطن بود که در روزنامه نسیم شمال به چاپ می رسید. (...) ب) در طنز و هجو هزل چیره دست بود و اندیشه های نو گرایانه دارد اما جایگاه خانوادگی و تفکرات شخصی او مانع از آن می شود تا در ردیف شاعران آزادیخواه مشروطه قرار گیرد. (...)
۸	۰/۵	چه عواملی سبب پیدایش شعر نو در عصر بیداری گردید؟
۹	۰/۵	درون مایه نثر فارسی در دوره بیداری چیست؟
۱۰	۰/۵	دو ویژگی نثر دوره بیداری را در سطح زبانی بنویسید؟

بارم	ردیف
۲	۱۱
	<p>شعر زیر را در دو سطح ادبی و فکری تحلیل کنید .</p> <p>از ملک ادب حکم گزاران همه رفتند آن گرد شتابنده که در دامن صحراست افسوس که افسانه سرایان همه خفتند یک مرغ گرفتار در این گلشن ویران خون بار بهار از مژه در فرقت احباب</p> <p>ادبی :</p> <p>فکری :</p>
۰/۷۵	۱۲
	<p>موسیقی شعر :</p> <p>در جاهای خالی واژه مناسب را انتخاب کنید .</p> <p>الف) در مصراع «همه کارم ز خود کامی به بد نامی کشید آخر» شاعر از اختیار زبانی استفاده کرده است. (بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه - کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند)</p> <p>ب) مصوت بلند در کلمات تک هجایی «بو-رو-جو...» همیشه هجای دارد. (بلند - کوتاه)</p> <p>ج) مصوت بلند «ی» در کلمات «بیا-زیاد-سیاست و ...» همواره هجای دارد. (بلند - کوتاه)</p>
۰/۲۵	۱۳
	<p>درک خوش آهنگی و دل نشینی موسیقی به ترتیب هوش موسیقایی و حافظه ما وابسته است.</p>
۳	۱۴
	<p>هر مصراع از بیت « تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان بین کس واقف ما نیست که از دیده چه ها رفت » را جداگانه با توجه به موارد زیر برش بزنید و نام دقیق شان را بنویسید ؟ (با دو گونه‌ی متفاوت)</p> <p>پایه های آوایی مصراع اول :</p> <p>نشانه های هجایی :</p> <p>وزن :</p> <p>پایه های آوایی مصراع دوم :</p> <p>نشانه های هجایی :</p> <p>وزن:</p>

بارم	ردیف
۲	۱۵
	<p>پس از تقطیع هجایی ابیات زیر ، اختیارات شاعری زبانی به کار رفته را دقیقاً مشخص کنید :</p> <p>تفرّج کنان در هوا و هوس گذشتیم بر خاک بسیار کس</p> <p>(الف) پایه های آوایی:</p> <p>(ب) نشانه های هجایی:</p> <p>خلد گر به پا خاری آسان برآید چه سازم به خاری که در دل نشیند</p> <p>(الف) پایه های آوایی:</p> <p>(ب) نشانه های هجایی:</p>
۱	۱۶
	<p>زیبا شناسی :</p> <p>با توجه به بیت «افروختن و سوختن و جامه دریدن پروانه زمن شمع زمن گل ز من آموخت» به سوالات پاسخ دهید:</p> <p>(الف) چند لفّ و نثر داریم ؟</p> <p>(ب) مرتب اندیا مشووش ؟</p> <p>(ج) لفّ سوم و نشر دوم به ترتیب کدامند ؟</p>
۱	۱۷
	<p>در هر یک از ابیات زیر آرایه های « تضاد - مراعات نظیر - تناقض - تضمین» به ترتیب کدامند ؟</p> <p>(الف) نگارا جسمت از جان آفریدند ز کفر زلفت ایمان آفریدند</p> <p>(ب) کل یوم هو فی شان بخوان مر ورا بی کار و بی فعلی مدان</p> <p>(ج) پیایی بکش جام و سرگرم باش بهل گر بگیرند بیکارها</p> <p>(د) من مسلمانم / قبله ام یک گل سرخ / جا نمازم چشمه ، مَهرم نور / دشت سجاده من</p>
۱	۱۸
	<p>تلمیح ابیات زیر را مشخص کنید و درباره آن توضیح دهید :</p> <p>(الف) چون جواب احمق آمد خامشی این درازی در سخن چون می کشی</p> <p>(ب) یار بی پرده از در و دیوار در تجلی است یا اولی الابصار</p>

مدیریت آموزش و پرورش منطقه ۱۴
دبیرستان غیر دولتی پسرانه پیام غدیر
پایانی اول ۹۸-۹۹
تاریخ امتحان: ۹۸/۱۰/۰۷
نام درس: علوم فنون
مدت امتحان: ۷۰ دقیقه

نام و نام خانوادگی:
کلاس: دوازدهم
نام دبیر: آقای گودرزی
رشته تحصیلی: انسانی و معارف
شماره:

کلید

ساعت شروع امتحان: ۷ صبح
تعداد برگ سوال: ۳ صفحه

ردیف	سوال	پاسخ
۱	درست یا نادرست بودن عبارت زیر را تعیین کنید الف) فرخی یزدی تحت تاثیر شاعران گذشته به ویژه حافظ و سعدی بود. ب) در عصر بیداری شاعران تسلط کافی بر ادبیات کهن نداشتند. ج) در عصر بیداری قالب های شعری تغییرات زیادی داشتند. د) برخی شاعران در عصر بیداری صرفا به محتوا گرایش داشتند.	الف) صحیح ب) صحیح ج) صحیح د) صحیح
۲	در جاهای خالی واژه مناسب را انتخاب کنید. الف) کوشش های در روی آوردن به دانش و فنون جدید از عوامل بیداری جامعه بود. ب) در دوره بیداری شعر برای آن که بتواند با توده مردم ارتباط برقرار کند، زبان را برگزید. ج) فعالیت اصلی ادیب الممالک فراهانی بود. د) انجمن ادبی خاقان به ریاست فتحعلی شاه در تشکیل شد.	الف) (عباس میرزا) - فتحعلی شاه ب) (محویره) - ادبی ج) (روزنامه نگاری) - شاعری د) (تبریز) - تهران
۳	بنیادی ترین تفکر و خواست مشروطه خواهان مضمون و است.	بنیادین ترین تفکر و خواست مشروطه خواهان مضمون آزادی و استقلال است.
۴	در عصر بیداری چه عاملی سبب افزایش آگاهی همگانی شد؟	ظهور مطبوعات و گسترش آن در جامعه
۵	چه عواملی در عصر بیداری موجب توجه به دانش ها و فنون جدید شد؟	ضرورت های اجتماعی - اقتصادی - فرهنگی
۶	چه عواملی در ایجاد نهضت بازگشت موثر بوده اند؟ (۲ مورد)	۱- آسایش و رفاه نسبی ۲- توم دربار و چهارم ارباب ۳- تصویف جامعه بر اثر شکست از روسیه
۷	هر یک از ویژگی های شعری زیر مربوط به کدام شاعر دوره بیداری است؟ الف) شعرهای او به زبان ساده و طنز آمیز در راه مبارزه با استبداد و عشق به وطن بود که در روزنامه نسیم شمال به چاپ می رسید. ب) در طنز و هجو هزل چیره دست بود و اندیشه های نو گرایانه دارد اما جایگاه خانوادگی و تفکرات شخصی او مانع از آن می شود تا در ردیف شاعران آزادیخواه مشروطه قرار گیرد.	الف) (سید اسراف الدین حسینی) ب) (سید علی میرزا)
۸	چه عواملی سبب پیدایش شعر نو در عصر بیداری گردید؟	گرایش به قالب های کم کاربرد یا نوین
۹	درون مایه نثر فارسی در دوره بیداری چیست؟	نوگرایی - تجدیدخواهی - آزادی طلبی - سنت شکنی - باهوش تاثیر بر مردم
۱۰	دو ویژگی نثر دوره بیداری را در سطح زبانی بنویسید؟	۱- ترکیب عربی و فارسی ۲- لغات انگلیسی و ترکی و واژه های نوین

۳- عبارت های وصفی و لفظ برارزی که بیجا در نوشته های گاهشی می یابید
۵- ساختار دستوری کلام درست تر و با طبیعت زبان هم آهنگ تر می شود

ردیف	سؤال	پاسخ
۱۱	شعر زیر را در دو سطح ادبی و فکری تحلیل کنید . از ملک ادیب حکم گزاران همه رفتند - آن گرد شتابنده که در نامن صحراست افسوس که افسانه سرایان همه خفتند یک مرغ گرفتار در این گلشن ویران خون بار بهار از مزه در فرقت احباب	۲ شو باز سفر بند که یاران همه رفتند گرید چه نشینی که سواران همه رفتند اندوه که آندوه گساران همه رفتند تنها به قفس ماند هزاران همه رفتند کز پیش تو چون ابر بهاران همه رفتند ادبی : ۱- قالب غزل دارد ۲- پای بندگی به نسبت دمی ابروی گمش ۳- کاربرد دقیق آرایه های ۳- تاز به نمودن کنیله فکری : این شعر در رثای عارف خردمند است و هر دو از مبارزان علیه استبداد است ۲- این غزل مضمون سبکی - اجتماع - وطنی دارد و صدای اعتراض علیه سرب حکومت است
۱۲	موسیقی شعر : در جاهای خالی واژه مناسب را انتخاب کنید . الف) در مصراع «همه کارم ز خود کامی به بد نامی کشید آخر» شاعر از اختیار زبانی استفاده کرده است . (بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه - کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند) ب) مصوت بلند در کلمات تک هجایی «بور-وجو» همیشه هجای دارد . (بلند - کوتاه) ج) مصوت بلند «ی» در کلمات «بیا-زیاد-سیاست و ...» همواره هجای دارد . (بلند - کوتاه)	۰/۲۵ بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه استفاده بلند بلند بلند
۱۳	درک خوش آهنگی و دل نشینی موسیقی به ترتیب هوش موسیقایی و حافظه ما وابسته است .	۰/۲۵
۱۴	هر مصراع از بیت « تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان بین کس واقف ما نیست که از دیده چه ها رفت » را جداگانه با توجه به موارد زیر برش بزنید و نام دقیق شان را بنویسید ؟ پایه های آوایی مصراع اول : ت ا ر ف : ت م ا ا ز ن ن ا ر ا ل ل ا ج ش م ج ه ا ک ل ب ی ل ا - نشانه های هجایی : مستعمل مستعمل مستعمل مستعمل وزن : مسن تف رفع " کس "	۳
	پایه های آوایی مصراع دوم : ک س ر ا ق : ق ف م ا ن ی س : ت ا ا ز ر ک د ی ج ه ا ر ف ت - نشانه های هجایی : مفعول مفاعیل مفاعیل فاعولن وزن :	

ردیف	پارم	سؤال
۱۵	۲	<p>پس از تقطیع هجایی ابیات زیر ، اختیارات شاعری زبانی به کار رفته را دقیقاً مشخص کنید :</p> <p>تفرّج کنان در هوا و هوس گذشتیم بر خاک بسیار کس</p> <p>الف) پایه های آوایی: $\left. \begin{array}{l} \text{تَ} \text{ فَرَّ} \text{ج} \text{ اَن} \text{ نَ} \text{اَلَا} \text{ دَر} \text{ هَ} \text{وَا} \text{ وُ} \text{ هَ} \text{وَس} \\ \text{كُ} \text{ زُ} \text{ش} \text{ تَر} \text{ م} \text{ بَر} \text{ خَ} \text{ا} \text{ك} \text{ بَ} \text{س} \text{ يَ} \text{ا} \text{ كُ} \text{س} \\ \text{و} \text{ - - } \text{و} \text{ - - } \text{و} \text{ - - } \text{و} \text{ - - } \text{و} \text{ - - } \text{و} \text{ - - } \end{array} \right\}$</p> <p>ب) نشانه های هجایی: $\left. \begin{array}{l} \text{فَعولن} \\ \text{فَعولن} \\ \text{فَعولن} \\ \text{فَعول} \end{array} \right\}$</p> <p>هجای ۹ مصراع اول : بلند تلفظ کردن هجای کوتاه</p> <p>خلد گر به پا خاری آسان برآید چه سازم به خاری که در دل نشیند</p> <p>الف) پایه های آوایی: $\left. \begin{array}{l} \text{خَ} \text{لَد} \text{ گَر} \text{ بَ} \text{ پَ} \text{ا} \text{ خَ} \text{ آ} \text{ سَ} \text{ا} \text{ ن} \text{ بَ} \text{ر} \text{ آ} \text{ ی} \text{ د} \\ \text{بَ} \text{جَ} \text{ سَ} \text{ا} \text{ زِ} \text{م} \text{ کَ} \text{ ه} \text{ ر} \text{ د} \text{ ل} \text{ نَ} \text{ شِ} \text{ ن} \text{ د} \\ \text{و} \text{ - - } \text{و} \text{ - - } \text{و} \text{ - - } \text{و} \text{ - - } \text{و} \text{ - - } \text{و} \text{ - - } \end{array} \right\}$</p> <p>ب) نشانه های هجایی: $\left. \begin{array}{l} \text{فَعولن} \\ \text{فَعولن} \\ \text{فَعولن} \\ \text{فَعول} \end{array} \right\}$</p> <p>هجای ۷ مصراع اول : کوتاه تلفظ کردن هجای بلند</p> <p>هجای ۸ مصراع اول : فزونی هجای بلند</p>
۱۶	۱	<p>زیبا شناسی :</p> <p>با توجه به بیت «افروختن و سوختن و جامه دریدن پروانه زمن شمع زمن گل ز من آموخت» به سوالات پاسخ دهید:</p> <p>الف) چند لفظ و نشر داریم ؟ $\left. \begin{array}{l} \text{م} \\ \text{ا} \\ \text{ت} \end{array} \right\}$</p> <p>ب) مرتب اندیا مشوش ؟ $\left. \begin{array}{l} \text{م} \\ \text{ش} \\ \text{و} \end{array} \right\}$</p> <p>ج) لفظ سوم و نشر دوم به ترتیب کدامند ؟ $\left. \begin{array}{l} \text{ج} \\ \text{ا} \\ \text{م} \end{array} \right\}$ جامه دریدن - پروانه</p>
۱۷	۱	<p>در هر یک از ابیات زیر آرایه های « تضاد - مراعات نظیر - تناقض - تضمین » به ترتیب کدامند ؟</p> <p>الف) نگارا جسمت از جان آفریدند ز کفر زلفت ایمان آفریدند تناقض</p> <p>ب) کل یوم هو فی شان بخوان مر ورا بی کار و بی فعلی مدان تضمین</p> <p>ج) پیایی بکش جام و سرگرم باش بهل گر بگیرند بیکارها تضاد</p> <p>د) من مسلمانم / قبله ام یک گل سرخ / جا نمازم چشمه ، مهرم نور / دشت سجاده من مراعات نظیر</p>
۱۸	۱	<p>تلمیح ابیات زیر را مشخص کنید و درباره آن توضیح دهید :</p> <p>الف) چون جواب احمق آمد خامشی این درازی در سخن چون می کشی مثل نورو: جواب الاعمق الکوت</p> <p>ب) یار بی پرده از در و دیوار در تجلی است یا اولی الابصار آیه ۱۵ السوره بقره</p>

(فاینها تروا فتم و صبر الله)

ردیف	بارم
۲۹	<p>آرایه‌ی بارز قسمت مشخص شده در عبارت «درویش بی معرفت نیارآمد تا فقرش به کفر انجامد» «کاد الفقران یكون کفراً» چیست؟ کلام از کیست؟ و گوینده ارتباط مفهومی چه چیزی را به بهترین شکل بیان می‌کند؟</p> <p>تضمین ؛ سحر ؛ کفر و فقر</p>
۲۵	<p>جاهای خالی را با واژه مناسب پر کنید .</p> <p>الف) استفاده از دو واژه در سخن که از نظر معنی عکس یکدیگر باشند را <u>تضاد</u> می‌گویند</p> <p>ب) در لغت معنی تاسازی می‌دهد و در اصطلاح جمع دو معنی امکان پذیر نیست. (...<u>تلفظ</u>)</p> <p>ج) «لف» در لغت معنی <u>تکرار</u> و نشر معنی گسترده است</p> <p>د) به مجموعه آرایه‌هایی گفته می‌شود که بر زیبایی لفظی و معنایی سخن بیفزاید (<u>بلیغ</u>)</p>
۲۲	<p>در بیت زیر کدام آرایه‌ی ادبی را نشان می‌دهد؟ دانسته تاریخی خود را در مورد آن بنویسید.</p> <p>«نه خدا توانمش خواند نه بشر توانمش گفت متحیرم چه نامم شیر ملک لافتی را»</p> <p>بلیغ ؛ لافتی الاعلی لا سیف الا ذوالفقار</p>
۲۲	<p>در بیت زیر آرایه (تضمین) را مشخص کنید؛ حافظ از شعر کدام شاعر تضمین کرده است؟</p> <p>«خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی»</p> <p>سمرقندی ؛ رودکی</p>

موفق باشید